ואוכלן בטומאת עצמן לוקה מה שאין כן בתרומה. לא קתני אלמא תני ושייר: ואסורין לאונן ור"ש מתיר. מנא להו? דכתיב לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך ותירושך ויצהרך וגו' ותרומת ידך ואמר מר תרומת ידך אלו בכורים ואיתקש בכורים למעשר מה מעשר אסור לאונן אף בכורים אסור לאונן, ור"ש תרומה קרינהו רחמנא מה תרומה מותרת לאונן אף בכורים מותר לאונן. וחייבין בביעור ור"ש פוטר מר מקיש ומר לא מקיש. ואסור לבער מהן בטומאה, ואוכלן בטומאת עצמן לוקה מנלן? דתניא ר' שמעון אומר לא בערתי ממנו בטמא בין שאני טמא והוא טהור בין שאני טהור והוא טמא, והיכא מוזהר על אכילתו? איני יודע. טומאת הגוף בהדיא כתיב ביה נפש אשר תגע בו וטמאה עד הערב ולא יאכל מן הקדשים כי אם רחץ בשרו במים. הכי קמיבעיא ליה טומאת עצמו מנין ת"ל לא תוכל לאכול בשעריך מעשר דגנך ולהלן הוא אומר בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדו כצבי וכאיל ותנא דבי רבי ישמעאל אפי' טמא וטהור אוכלין על שולחן אחד בקערה אחת ואינן חוששין וקאמר רחמנא ההוא דאמרי לך התם בשעריך תאכלנו הכא לא תיכול: משא"כ בתרומה. מנא לן? אמר ר' אבהו א"ר יוחנן דאמר קרא לא בערתי ממנו בטמא ממנו אי אתה מבעיר אבל אתה מבעיר שמן של תרומה שנטמא ואימא ממנו אי אתה מבעיר אבל אתה מבעיר שמן של קדש שנטמא! לאו קל וחומר הוא ומה מעשר הקל אמרה תורה לא בערתי ממנו בטמא, קדש חמור לא כ"ש. אי הכי תרומה נמי ק"ו הוא! הא כתיב ממנו. ומה ראית? מסתברא קדש לא ממעטינא שכן פנקעכ"ס פגול נותר קרבן מעילה כרת ואסור לאונן. אדרבה תרומה לא ממעטינא שכן מחפ"ז מיתה וחומש ואין לה פדיון ואסורה לזרים! הנך נפישן. ואיבעית אימא כרת עדיפא: ואוכלן בטומאת עצמן לוקה מה שאין כן בתרומה. מילקא הוא דלא לקי הא איסורא איכא, מנלן? אמר קרא בשעריך תאכלנו לזה ולא לאחר ולאו הבא מכלל עשה עשה. אמר רב אשי מרישא נמי שמעת מינה דתנא ושייר מדלא קתני ונוהגין

רש"י

ואוכלן בטומאת עצמן · שהגוף טהור והם טמאים: לוקה · כדיליף לקמן: מה שאין כן בתרומה · דאינו מוזהר בה אלא בטומאת הגוף כדכתיב (ויקרא כב) בקדשים לא יאכל וגו' אבל בטומאת עצמה לא מצינו אזהרה אלא איסור עשה הוא דאשכחן ביה לקמן בשמעתין ומדלא קתני ליה שמע מינה תנא ושייר: ואמר מר · במסכת מכות (דף יז.): ותרומת ידך אלו הבכורים. דבעי הבאת מקום כדכתיב (דברים כו) ושמחת בטנא והלכת והתם אשמעי' עשה והכא אשמעינן אזהרה לאו לאוכלן בגבולין דאינו תרומה ממש קדשי הגבול היא ולא בעיא חומה: תרומה מותרת לאונן · כדאמר בריש פירקין (דף ע.) זרוע אמרתי לך ולא אנינות: מר מקיש · ת"ק מקיש בכורים למעשר דכתיב ביה (דברים כו) בערתי הקדש: והיכן מוזהר על אכילה איני יודע ת"ל לא תוכל כו' והכי גרסינן לישנא דברייתא בספרי גבי האי קרא דלא תוכל מכלל שנאמר לא בערתי ממנו בטמא בין שאני טמא והוא טהור בין שאני טהור והוא טמא והיכן מוזהר על אכילה? איני יודע ת"ל לא תוכל כו' · ונכי פירושו מכלל שנאמר בוידוי מעשר לא בערתי ממנו בטמא דמשמע בין שאני טמא כו' הוא מתודה שלא בערו באש ולא הדליק בו את הנר וכל שכן בטהור דלא ניתן אלא לאכילה ושתיה וסיכה וממילא שמעינן מדלא הוצרך להתודות על הטהור שמע מינה הכי קאמר אפילו בשעת הטומאה שלא יכולתי לאוכלו לא נתתיו להדלקה אלמא אינו נאכל בטומאה והיכן מוזהר על כך: איני יודע · לאו מפורש, לכך נאמר "לא תוכל" והשתא פריך הש"ס מקמי דליסליק למילתיה: טומאת הגוף בהדיא כתיבא · ואמאי קתני "איני יודע": לא יאכל מן הקדשים · ומוקמינן האי קרא במעשר, לקמן בפירקין (דף עד:) כדכתיב כי אם רחץ בשרו במים ולא בעי הערב שמש, ומסקינן הכי קמיבעיא ליה לתנא - טומאת עצמו מנין ת"ל כו': בשעריך תאכלנו · בפסולי המוקדשין קאי לאחר פדיונן שאוכלן זר: ההוא · "בשעריך" דהתם דקשרי ליה לטהור לאוכלו אחר שנגע טמא בקערה ונטמאה קאמינא לך הכא במעשר שני לא תיכול: שמן קדש · כגון שהוקדש למנחות ונטמא: שכן · מצינו חומרות בקודש ואין נוהגות בתרומה: פגול נותר · וקרוי קרבן להביאו לפנים ויש בו מעילה לנהנה ממנו בשוגג, וכרת לאוכלו בטומאת הגוף, ואסור לאונן: מחפ"ז · מיתה לאוכלו בטומאת הגוף דכתיב (ויקרא כב) ומתו בו כי יחללוהו: חומש · לזר האוכלה בשוגג לעולם ואע"פ שמותרת לכהנים אבל קדש משעה שיש לו שעת היתר לכהנים אין בו מעילה ולא חומש: ואין לה פדיון · לתרומה אבל מצינו פדיון לקדש עד שלא קידש בכלי, ותרומה אסורה לזרים אבל קדשים קלים מותרים לזרים: הא איסורא איכא · לאכול תרומה טמאה: ונוהגין

תוספות

ואוכלן בטומאת עצמן · תימה לר"י דאמאי לא לקי נמי בתרומה דניליף מבכורים ולעיל (דף ע. ד"ה מה) כתבתי:

תרומת ידך אלו הבכורים · שנאמר בהן יד ולקח הכהן הטנא מידך: ור"ש תרומה קרינהו רחמנא · תימה לר"י דבפ' אלו הן הלוקין (מכות דף יז:) אמרינן גבי הא דאר"ש וכי מה בא זה ללמדנו אם לאוכל בכורים חוץ לחומה ק"ו ממעשר הקל אמר רבא מאי חומרא דבכורים ממעשר שכן אסורים לזרים אדרבה מעשר חמור שכן אסור לאונן והשתא איסור אונן נפה מ"ט לא ילפינן בכורים ק"ו ממעשר דמותר לזרים משום דתרומה קרינהו רחמנא כדאמר הכא א"כ מהאי טעמא גופה דתרומה קרינהו רחמנא לא נילף ממעשר לענין חוץ לחומה וי"ל כיון דמעשר ובכורים טעונים הבאת מקום ותרומה אינה טעונה הבאת מקום שייך לדמות טפי בכורים למעשר לענין חוץ לחומה מלתרומה:

ומר לא מקיש · מטעם דתרומה קרינהו רחמנא: והיכן מוזהר על אכילתו כו' · תימה לר"י דהכא משמע דמלא בערתי לא נפקא לן אזהרה לאכילה ובפ' כל שעה (פסחים דף כד.) אמרינן והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל אם אינו ענין לגופו דנפקא לן ממעשר הקל דכתיב לא בערתי ממנו בטמא וכ"ת אין מזהירין מן הדין היקישא הוא דכתב לא תוכל לאכול בשעריך וגו' משמע דאי מזהירין מן הדין ידעינן שפיר לאו מלא בערתי: טומאת עצמן מנין ת"ל לא תוכל וגו' · אין להקשות כיון שיש אזהרה לטומאת עצמן למה לן אזהרה לאוכל בטומאת הגוף דנפקא מינה דהיכא שחשב לו חבירו בבית הבליעה אי נמי בשלא הוכשר אבל קשה דמהאי קרא גופיה דנפקא לן טומאת עצמן תיפוק ליה טומאת הגוף דההוא דאמר לך בשעריך תאכלנו בין טומאת הגוף בין טומאת עצמן הכא לא תוכל לאכול:

אסור לבער מהן בטומאה מה שאין כן בתרומה מנלן · וא"ת מהיכי תיתי דתיתסר תרומה לבער ממנה בטומאה ואין לומר משום דתרומה איקרי קדש והוה ילפינן לה מקדש או משום שהיא בשרפה כמוקדשין שנטמאו ואע"ג דקדשים חמירי הוה ילפינן תרומה מינייהו לאסור ליהנות ממנה בשעת שרפה דגילוי מילתא הוא דא"כ מאי פריך ומה ראית ואימא ממנו למעוטי קדש אבל תרומה יהא אסור והשתא מהיכא תיתי כיון דקדש שרי וי"ל דהוה ילפינן תרומה מבכורים ומיהו בסוגיא שמעתין לא ילפינן תרומה מבכורים ואר"י דמשום הכי קבעי תרומה מנלן דהוה לן למילף מק"ו דמעשר כדקאמר בסמוך ולא שייך למיפרך מה למעשר שכן הדסט"ב דלגבי טומאה מיהא מלינו שתרומה חמורה ממעשר וליכא למפרך נמי מה למעשר שכן אוכלן בטומאת עצמן לוקה דהיא גופה ניליף בק"ו ולפי המסקנא דשריא לבער תרומה בטומאה או ליכא למילף לאוכל בטומאת עצמה:

שכן פנקעכ"ס · מחוסר כפורים לא חשיב משום דמהאי טעמא גופיה נפקא לן לקמן (דף עד:) אבל תימה דליחשוב רביעי בקדש ואיבת הקדש דמכשרת וחוזרת לתרומה ואינה חוזרת לחזה ושוק וכלי מצרף לקדש ולא לתרומה ומומרת דפוסלת בקדש וכו' וטומאה עושה כיוצא בה לקדש ולא לתרומה למ"ד בפרק קמא דפסחים (דף יד.) וישנו לפני הדבור כגון פסח ותמיד למ"ד (חגיגה דף ו.) עולה שהקריבו ישראל במדבר עולת תמיד הואי: שכן מחפ"ז · וא"ת דמעיקרא אלימא ליה כרת ולבסוף אלימא ליה מיתה וי"ל דהשתא לאו מאוכל בטומאת הגוף פריך אלא אזר האוכלה מה שאין כן בקדש דבקדש יש שמותר לזרים כגון שלמים ואפילו קדשים שאין נאכלים אלא לכהונה ליכא מיתה בזר אלא אזהרה ואפילו קדש דבר מעילה ליכא מיתה לרבנן דאמרי הזיד במעילה באזהרה: אונן

עין משפט נר מצוה

מג א מיי' פ"ב מהל' בכורים הלכה ה:
מד ב ג מיי' פ"ג מהלכות אבות הטומאה הל' טו וש"נ מהל' מעשר שני הלכה א:
מה ד מיי' פ"ב מהל' תרומות הלכה יד ועוש"ע יו"ד סימן שלא סעיף יט:
מו ה מיי' פ"ג מהל' פסולי המוקדשין הלכה א:
מז ו מיי' שם הלכה ג:
מח ז מיי' פ"א מהלכות מעילה הלכה א:
מט ח מיי' פי"ח מהלכו' פסולי המוקדשין הלכה יג:
נ ט מ מיי' פ"ב מהלכות ביאת המקדש הל' ו ופי"ב מהל' אבות הטומאה הלכה טו:
נא י מיי' פ"ו מהל' תרומות הלכה א:
נב כ מיי' שם פ"ו הל' ו ופ"ב הלכה א:
נג ל מיי' פ"ט שם הל' ה:
נד מ נ מיי' שם פ"ז הלכה ג:

מסורת הש"ס

גז"ש [מכות יז. חולין קכ: מעילה טו:]
מכות יט:
שבת כה.
[לעיל עג: וש"נ]

הגהות הב"ח

(א) גמ' תני ושייר אמר מר ואסורין לאונן: (ב) שם ותירושך ויצהרך ובכורות בקרך וצאנך ותרומת ידך:

תוספות ישנים

[illegible]

[illegible]